

STUDIA IBERYSTYCZNE

**Księga Pamiątkowa dedykowana
Profesor Jadwidze Koniecznej-Twardzikowej**

STUDIA IBERYSTYCZNE
nr 8

Redakcja pisma „Studia Iberystyczne”

Anna Sawicka (redaktor naczelny i sekcja katalońska)

Maria Filipowicz-Rudek (sekcja galicyjska)

Anna Rzepka (sekcja portugalska)

Ewa Nawrocka (sekcja iberoamerykańska)

Rosanna Krzyszkowska-Pawlik (sekretarz redakcji)

ZROZUMIEĆ JĘZYK, PRZETŁUMACZYĆ ŚWIAT

**Księga Pamiątkowa dedykowana
Profesor Jadwidze Koniecznej-Twardzikowej**

Pod redakcją:
Marii Filipowicz-Rudek,
Małgorzaty Jędrusiak,
Agaty Komorowskiej

Księgarnia Akademicka
Kraków 2009

Copyright by Instytut Filologii Romańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego

Recenzenci:

dr hab. Beata Baczyńska (prof. UW)
 dr hab. Anna Bochnak (prof. UJ)
 dr hab. Jerzy Brzozowski (prof. UJ)
 dr hab. Jadwiga Miszańska (prof. UJ)
 prof. dr hab. Stanisław Widlak

Konsultacja językowa:

R. Sergio Balches Arenas
 Karolina Farrel
 Xavier Farré Vidal
 Justyna Mętrak

Korekta: Ewa Popielarz, Anna Wawrzyniak
 Skład i łamanie: Małgorzata Manterys-Rachwał
 Projekt okładki: Marzena Blecharczyk

Publikacja dofinansowana przez
 Wydział Filologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego

ISBN 978-83-7638-015-5

KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
 tel./faks: 12 431-27-43, 12 663-11-67
 e-mail: akademicka@akademicka.pl
 Księgarnia internetowa:
 www.akademicka.pl

Spis treści

Anna Sawicka: Zrozumieć język – przetłumaczyć świat – zrozumieć świat	7
Maria Filipowicz-Rudek: Kalendarium życia. O nieustającym dialogu między Don Kichotem a Sancho Panzą	13
Przegląd ważniejszych publikacji Profesor Jadwigi Koniecznej-Twardzikowej	23
Piotr Sawicki: Trzydzieści lat, parę chwil – nie tylko w Krakowie. Głos do portretu Jadwigi	29
Olgierda Furmanek, Hanna Połomska: Z panią Jadwigą po przygodę	39

ZROZUMIEĆ JĘZYK

Beata Brzozowska-Zburzyńska: Przegląd niektórych hiszpańskich przymków przestrzennych	57
Monika Głowicka: Koncept liczbowy w polskich i hiszpańskich związkach frazeologicznych	75
Danuta Piekarz: L'uso di forme di cortesia in italiano e in polacco – approccio contrastivo	93
Ewa Stala: Hiszpański Buenos Aires w kontekście historyczno-kulturowym	103
Andrzej Zieliński: El concepto de <i>perífrasis verbal</i> : su origen y datos historiográficos	111
Małgorzata Jędrusiak: <i>Operacje</i> Zeno Vendlera a „rezultatywność” w języku hiszpańskim	121
Agata Komorowska: Concepto de emisor y la deixis de persona en los textos periodísticos	133

PRZETŁUMACZYĆ ŚWIAT

Danuta Kucała: Różne spojrzenia na autonomię przekładu	149
Tadeusz Szczerbowski: O przekładzie kreatywnym (malajski pantun)	161

Anna Bednarczyk: <i>Sonety krymskie</i> po rosyjsku – kilka uwag o przekładach romantycznych i współczesnych	173
Piotr Sawicki: Zagadka „fujarki ze srebra”. <i>Pieśni hiszpańskie</i> Edwarda Porębowicza – od spolszczenia do oryginału	189
Urszula Aszyk: En torno a la recepción crítica e intentos de traducción del <i>Arte nuevo de hacer comedias</i> de Lope de Vega en Polonia	217
Jerzy Achmatowicz: Maternidad, cantos y flores... (algunos aspectos sobre traducción del <i>Nican Mopohua</i> , la principal fuente de estudios del fenómeno guadalupano en México)	233
Tomasz Pindel: Tłumacz i jego błędy, czyli o krytyce przekładu w prasie	253
Marzena Chrobak: Bracia Malinche, czyli o tym, jak Fortuna sprzyja śmiałym tłumaczom. Szkice	265
Xavier Farré Vidal: <i>Los inmigrados</i> de Lojze Kovačič en la traducción al español	275
Maja Koszarska: „Wiedźmin” czy <i>brujo</i> ? Kilka uwag o tłumaczeniu neologizmów	287
Olgierda Furmanek: Usefulness of the backtranslation process in poetry translation	301
Olgierda Furmanek: Entrevista con Ana María Fagundo	319
Sabina Deditius: Świat Wysp Kanaryjskich oczami Alonso Quesady na przykładzie tłumaczenia na polski opowiadań ze zbioru <i>Kanaryjczyk</i>	333
Urszula Dąmbska-Prokop: Uwagi o tłumaczeniu dokumentów	343
Katarzyna Kruk-Junger: Czy wystarczy rozumieć, by tłumaczyć? Czyli w poszukiwaniu idealnego tłumacza ustnego	355
Ubaldo Cerezo Rubio: El Traductor Jurado de polaco en España. Aspectos cuantitativos	365

ZROZUMIEĆ ŚWIAT

Maria Falska: Struktura czasowa w komedii Jaime Saloma <i>El baúl de los disfraces</i> (<i>Kufer z kostiumami</i>) i jej możliwe źródło inspiracji	397
Nina Pluta: Los interpretadores o sobre cómo enfocan la realidad los protagonistas de la narrativa pseudo-criminal hispanoamericana	409
Olga Glondys: La Polonia cercana e idealizada de los exiliados republicanos catalanes	423
Maria Filipowicz-Rudek, Hubert Hładij: Na wozie Maragaty	437

Przegląd ważniejszych publikacji Profesor Jadwigi Koniecznej-Twardzikowej

Książki

Kategoria przypadku rzeczownika hiszpańskiego w polskiej analizie kontrastywnej, Polska Akademia Nauk, Instytut Języka Polskiego, Kraków 1992.

La categoría del caso en el sustantivo español: un análisis contrastivo desde la perspectiva polaca, Universitas, Kraków 1993.

Oryginał wzbogacony o przekład. El original enriquecido por la traducción, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2002.

Przekład JEST. La traducción ES, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2003.

Gramatyka kontrastywna – gramatyka między stereotypami. Gramática contrastiva – gramática entre estereotipos, Wydawnictwo Edukator, Częstochowa 2005.

Redakcja publikacji zbiorowych

Między oryginałem a przekładem, t. 1: *Czy istnieje teoria przekładu?*, Universitas, Kraków 1995.

Między oryginałem a przekładem, t. 2: *Przekład, jego tworzenie się i wpływ*, Universitas, Kraków 1996.

Między oryginałem a przekładem, t. 3: *Czy zawód tłumacza jest w pogardzie?*, Universitas, Kraków 1997.

Między oryginałem a przekładem, t. 4: *Literatura polska w przekładzie*, Księgarnia Akademicka, Kraków 1998.

Między oryginałem a przekładem, t. 5: *Na początku był przekład*, Księgarnia Akademicka, Kraków 1999.

Między oryginałem a przekładem, t. 6: *Przekład jako promocja literatury*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2000.

- Między oryginałem a przekładem*, t. 7: *Radość tłumaczenia. Przekład jako wzbogacenie kultury rodzimej*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2002.
- Między oryginałem a przekładem*, t. 8: *Stereotyp a przekład*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2003.
- Między oryginałem a przekładem*, t. 9: *Czy istnieją szkoły przekładu w Polsce?*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2004.
- Między oryginałem a przekładem*, t. 10: *Między tekstem a obrazem. Przekład a telewizja, reklama, teatr, film, komiks, Internet*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2005.
- Między oryginałem a przekładem*, t. 11: *Nieznane w przekładzie*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2006.
- Między oryginałem a przekładem*, t. 12: *Głos i dźwięk w przekładzie*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2007.
- Między oryginałem a przekładem*, t. 13: *Poczucie humoru a przekład*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2008.

Artykuły w pracach zbiorowych

- La realización superficial del sujeto en español, polaco, inglés* (współautorstwo z José Enrique Gargallo Gil), *Actas del Primer Congreso de Lingüística Aplicada*, Murcia 1983, s. 229-234.
- Galdós – problema de lo introducible*, *Actas del tercer Congreso Internacional de Estudios Galdosianos*, t. 1, Las Palmas 1989, s. 229-232.
- Un problema del antecedente en español. Un análisis contrastivo polaco*, *Actas del Congreso de la Sociedad Española de Lingüística*, t. 1, Tenerife 1990, s. 563-567.
- ¿Neutralización del género o del caso? Un análisis contrastivo polaco*, *Actas del III Congreso Internacional de El Español en América*, Valladolid 1991, t. 2, s. 1023-1028.
- Los polacos en Miao. Problemática de la traducción del estereotipo*, *Actas del Quinto Congreso Internacional de Estudios Galdosianos*, t. 1, Las Palmas 1995, s. 209-213.
- Un problema del antecedente en español. Un análisis contrastivo polaco*, *Actas del Congreso de la Sociedad Española de Lingüística*, t. 1, Madrid 1990, s. 568-577.
- Problema de lo intraducible en Miao de Galdós*, *Actas del Cuarto Congreso Internacional de Estudios Galdosianos*, t. 2, Las Palmas 1993, s. 87-91.

- La categoría del caso del sustantivo español. Un análisis contrastivo polaco*, *Actas do XIX Congreso Internacional de Lingüística e Filoloxía Románicas*, t. 1, Santiago de Compostela 1997, s. 109-117.
- Algunos aspectos del español como lengua extranjera respecto a la lengua polaca*, *Lengua y cultura en la enseñanza del español a extranjeros. Actas del VII Congreso de ASELE*, Cuenca 1998, s. 285-290.
- ¿Es el Quijote una traducción?*, *Actas del Tercer Congreso Internacional de la Asociación de Cervantistas*, Menorca 1998, s. 265-275.
- Español como lengua extranjera: ¿para una lengua x? o/y ¿desde una lengua x?*, *Español como lengua extranjera, enfoque comunicativo y gramática. Actas del IX Congreso Internacional de ASELE*, Santiago de Compostela 1999, s. 561-566.
- El coasignador pronominal del caso español en el discurso literario de B. Pérez Galdós vs. el discurso lingüístico de E. Alarcos Llorach desde la perspectiva contrastiva*, *Nuevas perspectivas en la enseñanza del español como lengua extranjera. Actas del X Congreso Internacional de ASELE*, t. 1, Cádiz 2000, s. 385-390.
- Multiplicidad del español desde la perspectiva de la traducción frente a una lengua homogénea* (współautorstwo z Marią Paulą Malinowski Rubio), *La lingüística aplicada a finales del siglo XX. Ensayos y propuestas*, t. 2, Alcalá 2001, s. 815-818.
- El español, ¿lengua del mestizaje didáctico e intraculturalidad?*, *El español, lengua del mestizaje y la Interculturalidad. Actas del XIII Congreso de ASELE*, Murcia 2003, s. 491-499.

Artykuły w czasopiśmie

- Ferdynandizm w Ameryce*, „Literatura na świecie” (Warszawa) 1976, nr 9.
- O dywersyfikacji kontrastywnie*, „Polonica” (Kraków) 1976, t. 2.
- La categoría del caso en la lengua española desde la óptica polaca*, „Estudios Hispánicos” 1988, nr 1, s. 209-214.
- El cuerpo desnudo de Mariana Pineda. Sobre la traducción de un documento literario de la II República – a propósito de La muerte de García Lorca de José Antonio Rial*, „Romanica Vratislaviensia” (Wrocław) 1989, 32, s. 135-141.
- Sobre el aspecto bilingüe de Recuento de Luis Goytisolo, desde la perspectiva de la traducción polaca*, „Cuadernos de traducción e interpretación” (Barcelona) 1989-1991, nr 11-12, s. 31-35.

- El clítico en su uso con el pronombre relativo. Un análisis contrastivo desde la perspectiva polaca*, „Estudios Hispánicos” (Wrocław) 1995, nr 4, s. 117-125.
- Czy *Don Kichote jest przekładem?*, „Studia o przekładzie” (Katowice) 1998, nr 8: *Przekład artystyczny a współczesne teorie translatologiczne*, s. 195-207.
- Czy *Don Kichote jest krytyką? Krytyka literacka jako przekład*, „Studia o przekładzie” (Katowice) 1999, nr 9: *Krytyka przekładu w systemie wiedzy o literaturze*, s. 159-166.
- ¿Es el Quijote una crítica? La crítica literaria como traducción*, „Anales cervantinos” (Madrid) 1999, t. 35, s. 239-246.
- ¿Es el Quijote una traducción?*, „Pensamiento y cultura” (Chía) 1999, nr 2, s. 181-190.
- ¿El gènere animat/personal divideix o uneix les llengües?* (współautorstwo z Rafałem L. Górskim, Georgim Minczewem, Montserratem Pruną i Mercaderem), „Estudios Hispánicos” (Wrocław) 1999, nr 7, s. 21-32.
- Los Sanfermines '96 desde la perspectiva de la teoría de la traducción: La relación entre el concepto del original y el de la traducción en base de la imagen televisiva*, „Estudios Hispánicos”, (Wrocław), n. 7, 1999, s. 159-166.
- El caso del caso. Transcategorización en el paradigma casual del sustantivo español y catalán. La lección de La lección* (współautorstwo z Montserratem Pruną i Mercaderem), „Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique” (Warszawa) 2000, fasc. 56, s. 125-133.

Recenzje

- Gutierrez Araus, M. L., *Las estructuras sintácticas del español actual*, Madrid 1978, [recenzja w:] „Polonica” (Kraków) 1989, nr 11.
- Quilis, A., *La concordancia gramatical en la lengua española hablada en Madrid*, Madrid 1984, [recenzja w:] „Socjolingwistyka” (Kraków) 1988, nr 8.
- Enríquez, E.-V., *El pronombre personal sujeto en la lengua española hablada en Madrid*, Madrid 1984, [recenzja w:] „Socjolingwistyka” (Kraków) 1988, nr 8.
- VV.AA., *Los pronombres le, la, lo y sus plurales en la lengua española hablada en Madrid*, Madrid 1984, [recenzja w:] „Socjolingwistyka” (Kraków) 1988, nr 8.

Przekłady

- Manuel Rojas, *Człowiek z różą*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1971.
- Luis Goytisolo-Gay, *Okolice*, Wydawnictwo Literackie Kraków 1972.
- Pablo Armando Fernández, *Pożegnanie dzieciństwa*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1973.
- Eduardo Mendicutti, *Zielony Wiatr*, „Przekrój” (Kraków) 1973, nr 1477.
- Rogelio Ferreira, *O dziewiętej*, „Przekrój” (Kraków) 1975, nr 1579.
- Armando Leiva, *Dziwny flirt*, „Przekrój” (Kraków) 1975, nr 1590.
- Eduardo Mallea, *Zieleń wszystka zginie*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1975.
- Virgilio Piñeira, *Bal oraz Zimne opowiadania*, „Literatura na świecie” (Warszawa) 1976, nr 9.
- Humberto Rodríguez Tomeu, *Skarb*, „Literatura na świecie” (Warszawa) 1976, nr 9.
- Pío Baroja, *Medium*, „Przekrój” (Kraków) 1977, nr 1663.
- Manuel Cofiño, *Ostatnia kobieta, najbliższa walka*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1978.
- Benito Pérez Galdós, *Zjawa*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1978.
- Enrique Serpa, *Nienawiść*, „Kontynenty” (Warszawa) 1979, nr 5.
- Juan Goytisolo, *Przyjaciele*, „Literatura na świecie” (Warszawa) 1983, nr 1.
- Luis Goytisolo-Gay, *Obrachunki*, Wydawnictwo Literackie, Kraków–Wrocław 1985.
- José Ramón Sender, *Król i królowa*, Oficyna Literacka, Kraków 1991.
- Luis Cernuda, *Oknos*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1997.
- Manuel Vázquez Montalbán, *Autobiografia generała Franco*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2000.
- Javier Tomeo, *Zbrodnia czy kryminał w kinie Oriente*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2003.
- Luis Goytisolo, *Dziennik, dziennik*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2007.
- Javier Tomeo, *Szafot osobisty*, Księgarnia Akademicka, Kraków 2010 (wspólnie z Żanetą Kuryło i Olgą Smolińską).

Sporządziła Maria Filipowicz-Rudek